

Obraćanje visokog predstavnika/specijalnog predstavnika EU Miroslava Lajčáka na komemoraciji žrtvama genocida u Srebrenici

George Santayana je 1905. godine napisao sljedeće: “Oni koji se ne mogu sjećati prošlosti su osuđeni da je ponavljaju.” Danas smo se okupili ovdje, ne samo kako bi odali počast porodicama koje danas ukopavaju svoje najmilije već i kako bi se sjećali prošlosti u nadi da je nikada više nećemo morati ponoviti. Kažem “mi” zato što je genocid najgori zločin protiv čovječnosti, a zločin protiv čovječnosti je zločin protiv svih nas.

Da, ubijanje je prestalo 1995. godine. Ali zaustavljanje ubijanja nije osiguralo budućnost za one koji su preživjeli i one koji su rođeni od tada. I iako će pridruživanje NATO-u i Evropskoj uniji donijeti sigurnost i prosperitet za budućnost, to nam samo po sebi neće pomoći da prevaziđemo ovaj najveći od svih zločina protiv čovječnosti.

Negdje između prošlosti i budućnosti Bosne i Hercegovine se nalazi pravda.

Danas kada se prisjećamo, sa tugom i odlučnošću, zločina koji je počinjen ovdje, želim naglasiti da nikada nećemo odustati od traženja pravde.

Prvi uslov za postizanje pravde je pronalaženje i kažnjavanje svih koji su učestvovali u genocidu.

Drugi uslov je saradnja sa građanima Srebrenice, kako bi obnovili njihovu zajednicu.

Treći uslov za postizanje pravde je osigurati da Bosna i Hercegovina u cjelini sigurno i nepovratno izađe iz tame u koju je gurnuta prije petnaest godina.

Zemlja je već značajno napredovala na tom putu i sada je na samom pragu potpune integracije u Evropu.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju ovog ljeta napravili smo ogroman korak u tom pravcu, zajedno smo ostvarili napredak ka budućem miru i stabilnosti.

Međutim, ništa ne može umanjiti užas onoga što se desilo u Srebrenici prije 13 godina. Ali ne završava se sve na tome da jednostavno *razmišljamo* o prošlosti; niti imamo pravo da stojimo pasivno po strani. Imamo obavezu prema mrtvima da žive ne učinimo žrtvama.

Imamo obavezu – svi mi – da zadovoljimo zahtjeve pravde te da u isto vrijeme izgradimo Bosnu i Hercegovinu kao zemlju koja je po mjeri svih njenih građana, sada ali i za sve buduće generacije.

Odajemo počast onima koji su danas ukopani; saosjećamo i tugujemo sa njihovim porodicama. Oplakujemo ih kao naše najmilije, zato što je ovo bio zločin protiv cjelokupne čovječnosti. Molimo se za sve mrtve i još jednom potvrđujemo našu opredijeljenost pravdi.